

SABIEDRISKO ELEKTRONISKO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOMEI

Latvijas Sabiedrisko mediju 14. Saeimas priekšvēlēšanu satura novērtējums (29.08.-30.09.2022.)

Medijiem ir nenoliedzami būtiska loma sabiedrības viedokļa veidošanā. Politisko procesu un izteikumu analīze un ap tiem rosinātā diskusija ļauj sabiedrībai labāk izprast salīdzinoši sarežģītos politiskos notikumus. Tas palīdz novērtēt politiķu pieņemtos lēmumus, dotos solījumus un izdarīt pārdomātu un apzinātu izvēli vēlēšanās.

Latvijas Sabiedrisko mediju 14. Saeimas priekšvēlēšanu satura novērtējuma ietvaros tiks aplūkots un analizēts Latvijas Televīzijas (LTV1, LTV7), Latvijas Radio (LR1, LR2, LR3, LR4, PIECI.LV) un tiem piesaistīto interneta platformu (LSM.lv, RUS.LSM.lv) priekšvēlēšanu procesam veltīto vēstījumu (debašu, analītisko raidījumu, interviju, rakstu u.c.) saturs un forma, vērtējot tos no politikas zinātnes un politisko procesu pētnieka (politologa) skatu punkta. Materiālu atlases kritērijs: tā pieejamība portālā lsm.lv vai rus.lsm.lv.

Analīzes procesā tiks izmantotas vairākas novērtējuma dimensijas, kas izriet no sabiedrisko mediju darbības pamatuzstādījumiem:

- 1) vēstījuma saturam un formai ir maksimāli jāaptver un jāiekļauj visus konkrētās valsts sabiedrības segmentus, neatkarīgi no to ekonomiskajām, etniskajām, dzimuma, vecuma u.c. atšķirībām;
- 2) vēstījuma saturam un formai ir jāveicina maksimāli vispusīgu un kvalitatīvu sabiedrības informēšanas un izglītošanas procesu (kā arī motivēšanu dalībai vēlēšanās), piedāvājot auditorijai augstas kvalitātes politiskās diskusijas, vienlaikus pielāgojot tās auditorijas uztveres potenciālam.

Novērtēšanas procesā autore lasīja/ klausījās/ skatījās visus portālā lsm.lv un rus.lsm.lv pieejamos, laika periodā no 2022. gada 29. augusta līdz 30. septembrim tapušos, priekšvēlēšanu procesam veltītos vēstījumus un izvērtēja tos, saskaņā ar augstāk minētajiem kritērijiem.

Analīzes procesā, kā arī tālākajā rezultātu izklāstā, visi vēstījumi tika kategorizēti četrās grupās: (1) Latvijas Radio veidotais saturs latviešu valodā, (2) Latvijas Televīzijas veidotais saturs latviešu valodā, (3) portāla LSM.lv unikālais saturs, kā arī (4) saturs krievu valodā.

LATVIJAS RADIO SATURA ANALĪZE

Caurskatot Latvijas Radio programmu saturu analizētajā laika periodā, tika identificētas piecas pētnieciskās kategorijas: (1) analītisko sižetu sērija “*Kas jāzina par [..partijas nosaukums]*”; (2) priekšvēlēšanu diskusiju sērija “*Ko 14. Saeimas deputātu kandidāti sola Latgalei?*”; (3) priekšvēlēšanu diskusiju sērija “*Krustpunktā iztaujājam partiju līderus*”; (4) debates jauniešiem “*Saeimas spēle*”; (5) diskusija par valsts kultūrpolitikas perspektīvām “*Jautājumi partijām*” un “*Ko sola partijas pirms nākamajām Saeimas vēlēšanām?*”.

Analītisko sižetu (audiālu un rakstisku) sērija “*Kas jāzina par [partijas nosaukums]*” izskanēja ēterā, kā arī paralēli audiālā un rakstiskā formātā tika publicēta portālā lsm.lv (tematiskajā sadaļā *Saeimas vēlēšanas 2022*), laika posmā no 23. augusta līdz 28. septembrim (kopumā 12 sērijas). Šo sēriju ciklu veidoja Latvijas Radio Pētnieciskās žurnālistikas nodaļa un Ziņu dienests. Sērijai tika atlasīta 12 populārākās politiskās partijas, kurām priekšvēlēšanu aptauju reitingi uzrāda vismaz 2% vēlētāju atbalstu – *Progresīvie, Saskaņa, Nacionālā apvienība, Latvijas Krievu savienība, Jaunā Vienotība, Konservatīvie, ZZS, Apvienotais saraksts, Attīstībai/Par!, Stabilitātei!, Latvija pirmajā vietā, Katram un katrai*). Viena materiāla ilgums aptuveni 13 minūtes, saturiski aptverot tādu tēmu spektru kā partiju pagātņi, transformācijas, spilgtākās personība, skandāli u.tml.

Vērtējums: rubriku veido vairāki žurnālisti un tiek izmantotas atšķirīgas informācijas ieguves un atspoguļošanas tehnikas (dažas partijas vērtē tikai žurnālists (piem., *Progresīvie, Attīstībai/Par!* u.c.), dažu vērtējumam piesaistīti arī politologi, citās viedoklis jautāts pašiem politiķiem. Portālā lsm.lv ievietotie rakstiskie materiāli vairākumā gadījumu (izņemot partijas *Latvija pirmajā vietā, Katram un katrai* un *Apvienotais saraksts*) papildināti ar izteiksmīgām info grafikām, kurās uzsvērti partijas “sliktie darbi”. Materiāls saturiski ir ļoti interesants, aizraujoši klausāms/lasāms, kā arī uztverams, vienlaikus nezaudējot saturisko kvalitāti; visas partijas vērtētas vienādi kritiski. Bet šai sakarā arī jānorāda, ka, izlasot visu partiju novērtējumu, rodas iespaids, ka uz vēlēšanām, iespējams, labāk neiet, jo principā visas partijas ir sliktas un apstiprinās tradicionālā tēze, ka “nav jau, par ko balsot”. Līdz ar to, šāda tipa saturs, neraugoties uz tā kvalitāti un interesanto pasniegšanas formu, iespējams, var neveicināt sabiedrības līdzdalību vēlēšanās.

Priekšvēlēšanu diskusiju sērija “*Ko 14. Saeimas deputātu kandidāti sola Latgalei?*” izskanēja ēterā, kā arī paralēli audio formātā tika publicēta portālā lsm.lv (tematiskajā sadaļā *Saeimas vēlēšanas 2022*), laika posmā no 26. augusta līdz 23. septembrim (kopumā 3 sērijas). Šo sēriju ciklu veidoja reģionālais Latgales radio (Latgales apraide), un sarunas daļēji notika latgaļu valodā. Sērijās secīgi piedalījās visas vēlēšanām pieteiktās politiskās partijas, aicinot uzstāties tos politiķus, kuri kandidē

Latgales vēlēšanu apgabalā. Viena materiāla ilgums aptuveni 45 minūtes, saturiski aptverot tādu tēmu spektru kā iepazīšanās ar kandidātiem, vēlētāju gaidas, atbildes uz vēlētāju jautājumiem, Latgales ekonomiskās nevienlīdzības izlīdzināšanas ierosinājumi, latgaliešu valodas ieviešana skolās, latgaliešu valodas apmācība u.c. reģionam specifiski aktuālie jautājumi.

Vērtējums: rubrikā veiksmīgi izdodas veidot saikni starp diskusijas formātu, saturu un vēlēšanu apgabalu ģeogrāfisko iedalījumu Saeimas vēlēšanās, konkrēti, Latgales vēlēšanu apgabalu. Diskusijā precīzi novilkta robežās – aicināti tikai Latgales apgabala deputātu kandidāti, apspriestas apgabala problēmas un uzklautas konkrētā apgabala iedzīvotāju intereses, kā arī saziņai izmantota dominējošā latgaliešu valoda. Gan formas, gan satura ziņā diskusiju ļoti veiksmīgi izdevies nofokusēt uz konkrētu mērķauditoriju, kas noteikti var kalpot kā līdzeklis reģiona iedzīvotāju līdzdalības veicināšanai. Vienlaikus, tas ļauj arī pārējo reģionu iedzīvotājiem un deputātu kandidātiem iepazīties ar aktuālajām problēmām un izprast Latgales reģiona unikalitāti.

Priekšvēlēšanu diskusiju sērija **“Krustpunktā iztaujājam partiju līderus”** izskanēja tiešajā ēterā, kā arī paralēli video formātā tika publicēta portālā lsm.lv (tematiskajā sadaļā *Saeimas vēlēšanas 2022*), laika posmā no 6. septembra līdz 28. septembrim (kopumā 10 sērijas). Šo sēriju ciklu veido raidījuma “Krustpunktā” producentu un žurnālistu komanda. Sērijās secīgi piedalās visas Saeimas vēlēšanām pieteiktās politiskās partijas, katrā sērijā piedalās divas no partijām. Viena materiāla kopējais ilgums 60 minūtes (1 partijas uzstāšanās ilgums 30 minūtes). Partiju pārstāv viens līderis, kas studijā atbild uz žurnālista, skatītāju iesūtītajiem, kā arī tiešraidē uzdotajiem jautājumiem.

Vērtējums: raidījuma laikā žurnālists neitrālā (draudzīgā) atmosfērā uzdod jautājumus partijas pārstāvim par dažiem, selektīvi izvēlētiem tematiem no partijas programmas, atbilde netiek vērtēta vai komentēta, atstājot to klausītāja kompetencē. Diskusija konceptuāli atbilst raidījuma “Krustpunktā” stilistikai un auditorijai, radot ilustratīvu priekšstatu par katras partijas politisko kursu un līdera pasaules redzējumu.

Debates jauniešiem **“Saeimas spēle”** izskanēja tiešajā ēterā 15. septembrī, kā arī paralēli video formātā tika publicētas portālā lsm.lv (tematiskajā sadaļā *Saeimas vēlēšanas 2022*) un platformā YouTube. Debates jauniešiem veidoja Latvijas Radio 5 komanda, to formu un saturu īpaši cenšoties pielāgot jauniešu auditorijai. Debatēm tika atlasītas 7 populārākās politiskās partijas, kurām priekšvēlēšanu aptauju reitingi uzrādīja vismaz 5% vēlētāju atbalstu – *JV, NA, ZZS, Saskaņa, Progresīvie, Attīstībai/Par!, Apvienotais saraksts*. No katras partijas debatēs piedalījās viens deputāta amata kandidāts – jauniešis. Spēle sastāvēja no astoņiem raundiem, katrā no tiem kandidātiem bija jāizpilda kāds uzdevums/ jāatbild uz jautājumu (pabeidz savas partijas programmas teikumu, ekspertu

jautājums, matemātikas uzdevums, atpazīsti dziesmu utt.). Spēli vēroja arī skatītāji, kuri varēja uzdot jautājumus un, sākot no otrās kārtas, katrā kārtā nākamajā kārtā arī izbalsot sev netīkamāko dalībnieku. Lai ātrāk izbalsotie kandidāti netiktu diskriminēti, kā papildu bonuss tika piedāvāta pēcspēles ekspresintervija. Debašu/spēles uzvarētāju noteica izlozes kārtībā, no trīs pēdējās kārtas dalībniekiem.

Vērtējums: raidījumam izvēlēts interesants, ļoti dinamisks formāts un saturs, kas gan neko nepasaka par partiju programmām, deputātu kandidātu izpratni par politiku vai politiskajām prioritātēm. Vienīgā politiskā dimensija šai debatē bija dalībnieku piederība konkrētai politiskai partijai. Tāpat nerodas pārlicība par formāta nosaukuma – “debates” piemērošanas atbilstību, daudz precīzāks ir apzīmējums – spēle. Interesants tehniskais risinājums bija skaņu necaurlaidīgu austiņu izmantojums, lai kandidāti nedzirdētu citu sniegtās atbildes, kā arī baltie kombinezoni, kas visu kandidātu vizuālo tēlu padarīja stilīgu un neformālu. Tomēr jānorāda, ka spēles vadītāju pāris – puisis un meitene, diemžēl apjuka dinamiskajā formātā un, lai to realizētu, daudz mazāk koncentrējās uz saturu – nereagēja uz situācijām (dalībnieku atbildēm), neveidoja nekādus politiskos akcentus. Spēles laikā nenolasījās stāsts par tuvojošām vēlēšanām, došanos balsot vai kaut neliela ievirze partiju politiskajos uzstādījumos, līdz ar to šo spēli diez vai var uztvert kā priekšvēlēšanu kampaņas elementu un jauniešu politiskās aktivitātes veicināšanas instrumentu. Šaubas rada arī izvēlētais 5% atlases kritērijs, kas noveda pie tā, ka vairāki šobrīd 14. Saeimā ievēlēti politiskie spēki šai spēlē netika pārstāvēti.

Diskusija par valsts kultūrpolitikas perspektīvām “Jautājumi partijām” un “Ko sola partijas pirms nākamajām Saeimas vēlēšanām?” Diskusiju ciklu veidoja divi raidījumi, pirmais izskanēja ēterā 19. septembrī, bet otrais 26. septembrī, kā arī paralēli audio formātā tika publicēti portālā lsm.lv (tematiskajā sadaļā *Saeimas vēlēšanas 2022*). Kultūrpolitikas diskusiju ciklu veidoja Latvijas Radio3 komanda, atbilstoši šīs radiostacijas satura un auditorijas specifikai. Pirmās diskusijas ilgums 50 minūtes, tajā piedalījās kultūras nozares pārstāvji, kuri izteica savas pārdomas un vēlmes valsts kultūrpolitikas attīstības jomā. Otrā – politiķu diskusija, ilga 60 minūtes un tajā piedalījās, kā aprakstā minēts – vadošās partijas (to pārstāvji), t.i., *Attīstībai/Par!*, *NA*, *Progresīvie*, *ZZS*, *Vienotība* un *Apvienotais saraksts*. Aicinātas tika arī partijas *Stabilitāte!* un *Saskaņa*, tomēr tās izvēlējās nepiedalīties.

Vērtējums: veiksmīgs nišas produkts specifiska auditorijas segmenta uzrunāšanai, atgādinot par tuvojošām vēlēšanām, kā arī sniedzot ieskatu kultūras nozares profesionāļu viedoklī par prioritātēm un pretstatot to partiju piedāvājumam. Interesanti izvēlēts debašu formāts, kas ļauj vispirms pietiekami detalizēti apzināt nozares viedokli, bet pēc tam – uz tā bāzes veidot analītisku partiju piedāvājuma izvērtējumu, sarunājoties ar pašu partiju pārstāvjiem.

LATVIJAS TELEVĪZIJAS SATURA ANALĪZE

Caurskatot Latvijas Televīzijas programmu saturu analizētajā laika periodā, tika identificētas sešas pētnieciskās kategorijas: (1) raidījumu cikls *“Jānis Domburs intervē populārāko partiju līderus”*; (2) debašu cikls *“Izvēlies nākotni”*; (3) raidījums *“Aizliegtais paņēmiens. Operācija: Kinoseanss”*; (4) raidījumā “Rīta Panorāma” iekļautie *“14. Saeimas deputāta amata kandidātu dueļi”*; (5) *Saeimas deputātu kandidātu debates Bonnā*; (6) partiju reklāmas klipī – *bezmaksas priekšvēlēšanu aģitācija*.

Priekšvēlēšanu diskusiju sērija *“Jānis Domburs intervē populārāko politisko spēku līderus”* redzama ēterā kā arī paralēli video formātā publicēta portālā lsm.lv (tematiskajā sadaļā *Saeimas vēlēšanas 2022*), laika posmā no 2. septembra līdz 15. septembrim (kopumā 5 raidījumi). Debatēs aicināti piedalīties to politisko partiju vadītāji un premjera amata kandidāti (2 personas), kas priekšvēlēšanu aptaujās ieguvušas vismaz 5% vēlētāju atbalstu (t.i., *Progresīvie, ZZS, Saskaņa, NA, JV*). Viena raidījuma ilgums aptuveni 1h 10min, saturiski aptverot tādas jautājumu blokus kā perspektīvais darbības modelis (partneri, sarkanās līnijas u.tml.), darbības plāni (prioritātes), partijas programmā aprakstītā informācija.

Vērtējums: interviju cikla saturs sniedz kvalitatīvu priekšstatu par katras atlasītās partijas prioritātēm, mērķiem un pamatvērtībām (jānorāda, ka arī šajā gadījumā 5% atlases kritērijs ir ļāvis iepazīties ar mazāku partiju spektru nekā tās ir ievēlētas 14. Saeimā). Tomēr izvēlētais raidījuma formāts nav emocionāli un/ vai saturiski aizraujošs, tāpēc raidījums var šķist pārāk garš un nenoturēt skatītāju uzmanību (70 minūtes jāskatās uz trīs cilvēkiem, kas statistiski un saspringti sēž krēslos), arī izvēlētais tēmas, brīžam ir pārāk specifiskas un vidusmēra auditorijai grūti uztveramas. Lielā mērā šo sajūtu veicina studijas vizuālais noformējums – trīs personas lielā telpā uz atsevišķiem krēsliem, distancēti viena no otras, nerada omulīgas intervijas sajūtu, bet gan aukstu un atsvešinātu, spriedzes pilnu atmosfēru. Iespējams, šāda tipa intervijas vairāk spētu uzrunāt, ja tās notiktu mājīgākā, omulīgākā vidē un arī sarunas struktūra tiktu atbilstoši pielāgota. Tas veicinātu skatītāju spēju asociēties ar šo kontekstu. Šāda veida emocionālā saite palīdzētu veidot/ stiprināt potenciālo vēlētāju piesaisti un motivāciju doties uz vēlēšanām.

Debašu cikls *“Izvēlies nākotni”* (4 tematiskās debates + ekspertu diskusija + fināla debates) redzams ēterā, kā arī paralēli video formātā publicēts portālā lsm.lv (tematiskajā sadaļā *Saeimas vēlēšanas 2022*), laika posmā no 04. septembra līdz 30. septembrim (kopumā 6 raidījumi). Nozaru debates strukturētas tematiskajos blokos, kas pielāgoti valsts politiskajām aktualitātēm – *Sociālā*

aizsardzība, nevienlīdzība; Kultūra, sabiedrības saliedētība; Enerģētika, tautsaimniecība, nodokļu politika un iekasēšana; Ārlietas, valsts aizsardzība, iekšējā drošība, likumsargāšana. Katrs tematiskais raidījums tiek vēl sadalīts divās apakštēmās. Uz debatēm aicināti to 12 partiju pārstāvji, kuriem priekšvēlēšanu aptaujās ir vismaz 2% vēlētāju atbalsts. Katra partija uz vienu tematisko raidījumu drīkst deleģēt vienu līdz divus deputāta amata kandidātus. Viena raidījuma garums, kurā tiek apspriests viens tēmu bloks (ar diviem apakšblokiem) ir 120 minūtes (60+60 minūtes). Cikla noslēgumā seko *Fināla debates*, kurās piedalās partiju premjera amata kandidāti (ar atrunu, ka drīkst piedalīties tikai personas, kuras ir iekļautas deputātu kandidātu sarakstos). Kā interesants papildelements tiek piedāvāta “*Priekšvēlēšanu ekspertu diskusija*”, kurā analītiski pamatotu un sabalansētu viedokli par katru no 12 politiskajiem spēkiem izsaka politikas eksperts Filips Rajeviskis un žurnāliste Sanita Jemberga.

Vērtējums: šāda formāta debates ir neatņemama nacionālās televīzijas satura sastāvdaļa priekšvēlēšanu periodā, lai informētu un izglītotu vēlētājus par potenciāli vairāk atbalstīto partiju politiskajām prioritātēm un solījumiem, kā arī paveikto. Tomēr, iespējams, būtu lietderīgi visas šāda mēroga debates vadīt pāri – diviem vai pat trim vadītājiem, jo vienai personai ir ļoti grūti 120 minūšu garumā saglabāt nemitīgu koncentrāciju, spēju reaģēt uz atbildēm, izteikt replikas, moderēt diskusijas gaitu un vienlaikus saglabāt smaīdu un sarunas vieglumu. Šādu vieglumu ļoti labi demonstrēja ekspertu debates, kas bija patiešām interesantas un vienlaikus analītiski kvalitatīvas, tās citādā, daudz neformālākā veidā paraudzījās uz partiju paveikto, cilvēkiem, prioritātēm u.c. kopskats, labā/ sliktā līdzsvars. Savukārt noslēdzošajā debašu raidījumā – *Fināla debatēs* bija jūtama tēmu atkārtošānās, proti, jau nozaru debatēs, kā arī J. Dombura vadītajās intervijās šīs tēmas bija apspriestas un izrunātas. Iespējamais risinājums būtu nevis uzdot jautājumus, kas balstīti programmu atstāstā. Situācijās un konkrētos piemēros (sabiedrības problēmās) balstīti, negaidīti jautājumi neļautu izmantot trafaretas, iepriekš sagatavotas atbildes un tiešām nodemonstrēt situācijas izpratni un tādējādi palīdzētu vēlētājiem pieņemt lēmumu par savu izvēli vēlēšanās.

Raidījums “Aizliegtais paņēmiens. Operācija: Kinoseanss” (2 raidījumu cikls), redzams ēterā, kā arī paralēli video formātā publicētas portālā lsm.lv (tematiskajā sadaļā *Saeimas vēlēšanas 2022*) 19. un 26. septembrī. Raidījums piedāvāja iepazīt Saeimas deputātu kandidātus un politiskos spēkus citādāk, kā ierasts. LTV telpā, kas iekārtota kā kinozāle, aicināti kandidāti no tām 12 partijām, kurām pēc priekšvēlēšanu aptauju datiem prognozē vismaz 2% vēlētāju atbalstu (t.i., *JV, NA, Saskaņa, ZZS, Progresīvie, AS, Attīstībai/Par!, Stabilitātei, LKS, Konservatīvie, Latvija 1.vietā, Katram un Katrai*). No katras partijas lūgts deleģēt piecas personas. Katra politiskā spēka pārstāvjiem tika rādīti desmit attēli – gan fotogrāfijas, gan arī mākslas darbi – un viņu uzdevums bija paust savas emocijas par

redzamo un izdomāt nosaukumu katram attēlam. Pēcāk deputātu kandidāti piedalījās spēlē mēmais šovs.

Vērtējums: raidījums sniedza ļoti būtisku pienesumu vēlētāju ieinteresēšanā un piesaistē politiķiem, formāts ļoti interesants, neparedzams, dinamisks un, galvenais, deputātu kandidātu emocijas un vērtību sistēmu uzskatāmi atspoguļojošs – kandidāti tuvplānā, ārpus ierastās retorikas zonas. Visi kandidāti atradās vienādās situācijās un vadījās pēc vieniem spēles noteikumiem, kas atviegloja to salīdzināšanu un spriedumu izdarīšanu. Protams, šis raidījums nesniedza ieskatu partiju prioritātēs vai politiskajos solījumos, tomēr tas kalpoja kā lielisks papildinājums, lai novērtētu pieteikto personu atbilstību deputāta amatam un spriestu par partijas intelektuālo potenciālu un vērtību sistēmu.

Raidījumā “Rīta Panorāma” iekļautie **“14. Saeimas deputāta amata kandidātu dueļi”**, redzami ēterā, kā arī paralēli video formātā publicēti portālā lsm.lv (tematiskajā sadaļā *Saeimas vēlēšanas 2022*) laika posmā no 12. septembra līdz 22. septembrim. Viena dueļa ilgums aptuveni 15 minūtes, sākotnēji katram duelantam jautājumus uzdod žurnālists, pēc tam duelanti izjautā viens otru. Uz dueļiem tika aicināti visu Saeimas vēlēšanām pieteikto politisko partiju pārstāvji (viena persona no katras partijas). Katra partija duelī drīkstēja piedalīties vienu reizi, duelantu pāri tika noteikti izlozes kārtībā.

Vērtējums: sarunas forma un saturs realitātē neatbilda dueļa konceptam, bet gan lēnprātīgām atbildēm un selektīvi izvēlētiem jautājumiem – sākotnēji no žurnālista, pēc tam no otra kandidāta. Žurnālista uzdotais sarunas ievadjautājums bieži vien bija grūti saprotams, ja skatītājam trūka priekšzināšanu par katru konkrēto partiju, tās pozīciju vai politiskajām aktualitātēm. Savukārt daļa no izlozētajiem pāriem neuztvēra viens otru kā nopietnus konkurentus vēlēšanu cīņā, tāpēc nebija motivēti vai ieinteresēti uzdot asus vai neērtus jautājumus, bet gan šo laiku vairāk izmantoja savai pašreklāmai. Sarunām trūka spraiguma, bija nepieciešams daudz ātrāks temps un spriedze, kas tās padarītu par reālu dueli vai jēgpilnu diskusiju. Šķita, ka nedz vadītājs, nedz sarunas dalībnieki nesaprot, kāpēc tik agrā rīta stundā viņi ir televīzijā un kāds īsti ir šī dueļa mērķis, sasniedzamais rezultāts.

Saeimas deputātu kandidātu debates Bonnā, redzamas ēterā, kā arī paralēli video formātā publicētas portālā lsm.lv (tematiskajā sadaļā *Saeimas vēlēšanas 2022*) 17. septembrī. Debašu ilgums 120 minūtes, no kurām puse tika atvēlēta žurnālistu sarunai par diasporas politikas jautājumiem ar deputāta amata kandidātiem no 8 populārākajām partijām (ieradās 7 – *JV, ZZS, Saskaņa, NA, Progresīvie, Attīstībai/ Par!, Apvienotais saraksts*), savukārt otrā daļa bija veltīta atbildēm uz klātesošās publikas jautājumiem.

Vērtējums: debates ar precīzi mērķētu auditoriju – ārvalstīs dzīvojošie latvieši. Nelielu izbrīnu raisīja izvēlēta lokācija – Bonna (kā norādīja raidījuma vadītājs, Vācijā dzīvo ap 17 000 tautiešu, Lielbritānijā – 60 000), tomēr, iespējams, to var skaidrot ar Bonnu kā salīdzinoši centrālu lokāciju, ja vēlas piesaistīt klātienē publiku. Jautājums radās par klātienē publikas daudzumu un to, vai šāda kandidātu un žurnālistu došanās uz debatēm ārvalstīs konceptuāli vispār ir jēgpilna, ja rezultātā uz debašu vietu ierodas tikai dažas personas un arī tās ir atbraukušas vēl no citas valsts. Tad jau šīs debates tik pat sekmīgi var realizēt Latvijā un tas noteikti būs izmaksu efektīvāk. Vēl viens jautājumus raisošs aspekts bija deputātu kandidātu atlase – proti, debatēt par diasporas jautājumiem bija ieradušās personas, kas nav iekļautas Rīgas vēlēšanu apgabala deputātu kandidātu sarakstos un par kurām ārvalstīs dzīvojošajiem balsot nemaz nebūs iespējams. Šis noteikti ir vēlētajus mulsinošs un izvēles izdarīšanu kavējošs aspekts, kas nākotnē būtu jānovērš. Savukārt kā īpaši pozitīvs aspekts jānorāda publikas iespēja uzdot sev aktuālos jautājumus, kas kandidātus izved no komforta zonas un parāda patieso spēju orientēties tēmā. Tā pat arī jāuzteic debašu vadītāji – Ilze Nagla un Gundars Rēders, kuru veiksmīgā saspēle salīdzinoši garo sarunu padarīja dinamisku un interesantu.

LTV **bezmaksas priekšvēlēšanu aģitācijas** pārraides – redzamas ēterā, kā arī paralēli video formātā publicētas portālā lsm.lv (tematiskajā sadaļā *Saeimas vēlēšanas 2022*) laika posmā no 6. līdz 13. septembrim (kopumā 8 pārraides, katras pārraides garums 60 minūtes). Atbilstoši *Priekšvēlēšanu aģitācijas likumam* ikvienai partijai, kas pieteikusi savu dalību Saeimas vēlēšanās ir tiesības uz šo bezmaksas raidlaiku. Reklāmas materiāla saturiskā kvalitāte un izpildījums ir katras partijas kompetencē.

Vērtējums: auditorijas daļai, kas nepatērē vai ierobežoti patērē citus informācijas nesējus (vecākajai paaudzei), šīs reklāmas palīdz iepazīt plašāku katrai partijai piederīgo personu klāstu, kurus nav iespējams redzēt citos debašu raidījumos, jo tajos parasti piedalās vadošie politiķi. Tāpat šajās reklāmās iespējams iepazīties ar partiju galvenajiem solījumiem vēlētajiem, kas pēcāk var palīdzēt pieņemt lēmumu vēlēšanās.

LSM.lv PORTĀLA UNIKĀLĀ SATURA ANALĪZE

Caurskatot portāla LSM.lv oriģinālsaturu analizētajā laika periodā, tika identificētas piecas pētnieciskās kategorijas: (1) “Re:Baltica” publikācija: **“Ko pirms vēlēšanām vērts atcerēties par ministru darbu”**; (2) “Re:Check” sadarbībā ar sabiedriskajiem medijiem **pārbauda deputātu kandidātu teikto LTV priekšvēlēšanu diskusiju ciklā “Izvēlies nākotni”**; (3) digitālais rīks **“Partiju**

šķirotava”; (4) *paneļdiskusiju cikls “Zaļais grils” – politisko partiju nākotnes redzējums vides politikā;* (5) *16+ platformas veidotās “Jauniešu debates ar deputāta amata kandidātiem”.*

“*Re:Baltica*”: **“Ko pirms vēlēšanām vērts atcerēties par ministru darbu”**” - publicēts rakstveida (infografiku) formātā (tematiskajā sadaļā *Saeimas vēlēšanas 2022*) 2. septembrī. Publikācijas autori ir *Re:Baltica* (Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centrs). Vizuāli/ rakstiskajā materiālā atspoguļota autoru skatījumā svarīgākā informācija, kas raksturo katru K. Kariņa vadītā ministru kabineta locekļa un paša premjera darbu.

Vērtējums: salīdzinot infografikās ietverto informācijas apjomu un saturu ar reāli ministru/ premjera paveikto darbu sarakstu, redzama ļoti būtiska informācijas apjoma reducēšana, subjektīvi atlasot atsevišķus skandalozus vai autoriem aktuālus faktus. Materiāls nerada priekšstatu, ka visām personām ir tikuši piemēroti vienādi, precīzi definēti raksturojuma veidošanas rādītāji. Sniegtais viedoklis par ministru darbību ir izteikti subjektīvs (īpaši uzskatāmi tas izpaužas infografikā par Labklājības ministru Gati Eglīti, kurā viss viņa darbs ir atspoguļots trīs lakoniskos, negatīvi vērtējošos teikumos, radot iespaidu, ka viņš faktiski neko citu, nozarei nozīmīgu un pozitīvi vērtējamu vispār nav paveicis). Šāda veida materiāls, lai gan vizuāli un saturiski viegli uztverams, lasītājiem, kas neizmanto papildus citus informācijas avotus, var radīt sagrozītu un realitātei neatbilstošu priekšstatu par politiķu darbu.

“*Re:Check*” *sadarbībā ar sabiedriskajiem medijiem pārbauda deputātu kandidātu teikto LTV priekšvēlēšanu diskusiju ciklā “Izvēlies nākotni”* – publicēts rakstveida izklāsta formātā un paralēli arī audio formātā (laika posmā no 7. līdz 28. septembrim, pēc katras LTV tematiskās diskusijas “*Izvēlies nākotni*”, kurās piedalījās 12 sabiedriskās domas aptaujās populārāko partiju kandidāti. Autori: *Re:Baltica* (Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centrs). Materiālā tika pārbaudīta atsevišķu diskusijas dalībnieku, atsevišķu izteikumu atbilstība faktiem, sniedzot apgalvojumu novērtējumu skalā *nav taisnība/ drīzāk nav taisnība/ puspatiesība/ nav konteksta*.

Vērtējums: publikācijā, kā arī audio materiālā tika analizēts un norādīts uz nepatiesību/ puspatiesību vai grūti pārbaudāmu informāciju deputāta amata kandidātu sacītajā, kas konceptuāli ir pozitīva ideja. Tomēr jāatzīmē, ka pētnieciskajā materiālā nav aplūkoti visi katras diskusijas dalībnieki, kā arī nav sniegts skaidrojums, kā izvēlētas analizētās personas un pārbaudāmie fakti. Neskaidri atlasas kritēriji var radīt nepareizu priekšstatu par situāciju kopumā – gan šaubas par rezultātu uzticamību, gan deformētu realitātes uztveri. Tāpat jānorāda, ka sagatavotais materiāls audio formātā ir pasniegts ļoti neizteiksmīgā, grūti klausāmā un līdz ar to arī uztveramā formātā, savukārt, rakstiskais materiāls ir nepārskatāms, tajā garš tekstuāls materiāls ir miksts ar dažādām, no citiem avotiem iekopētām

tabulām, radot haotisku, grūti pārskatām un uztveramo kopiespaidu. Izklāsta forma nav atbilstoša mediju ikdienas lietotāja uztveres potenciālam, kā arī nav skaidrs šīs informācijas kvalitatīvais pienesums sabiedrības viedokļa veidošanā vai politiskās izvēles izdarīšanas procesā – kādus secinājumus un kāpēc, vēlētais var izdarīt pēc šī materiāla izlasīšanas. Neapšaubot šo publikāciju jēgu, jānorāda, ka analīzei un tās atspoguļojumam būt vēlams izvēlēties daudz lakoniskāku, pārskatāmāku un strukturētāku formātu.

“Partiju šķirotava” – digitāls rīks, kas piedāvāja pirms 14. Saeimas vēlēšanām atrast politisko spēku, kura uzskati un nostāja visvairāk sakrīt ar konkrētā lietotāja domām, atbildot uz “Ašās partiju šķirotavas” jautājumiem vai izvēloties plašāku pakalpojumu “Šķirotavu+”, kurā var ieraudzīt arī, kā izskatītos personas uzskatiem vistuvākais Ministru kabinets. Tāpat iespējams atlasīt partijas, kuras negrib iekļaut rezultātos. “Partiju šķirotavas” saturu veidoja Sabiedriskās politikas centrs “Providus”, iesaistot sabiedriskās organizācijas, ekspertus no akadēmiskās vai sabiedrisko organizāciju vides, atlasot jautājumus, kas būtu sabiedriski svarīgi, kuros Latvijas partijām par šo jautājumu varētu būt atšķirīgi viedokļi. “Partiju šķirotavas” formu veidoja portāls lsm.lv.

Vērtējums: rīks aprobēts un piedāvāts auditorijai jau vairāku priekšvēlēšanu periodu ietvaros. Tas kalpo kā instruments, lai palīdzētu vēlētajam ātri un salīdzinoši vienkāršā veidā saprast, kuri no politiskajiem spēkiem varētu būt potenciālā izvēle vēlēšanās. Tas mazina apjukumu, šaubas un veicina interesi par politiskajiem procesiem. Īpaši uzteicama ir izvēlēta divlīmeņu pieeja, proti pielāgošanās vairākiem sabiedrības politisko zināšanu un intereses segmentiem. Rīks pieejams gan latviešu, gan krievu valodā, kas būtiski paplašina tā izmantotāju loku.

Latvijas vides nevalstiskās organizācijas iniciatīvas “Zaļais barometrs” paneļdiskusiju cikls “Zaļais grils” – politisko partiju nākotnes redzējums vides politikā – publicēts video formātā (tematiskajā sadaļā *Saeimas vēlēšanas 2022*) kā 4 diskusiju sērija, no kurām divas bija skatāmas 2. septembrī, bet vēl divas 9. septembrī. Vienas diskusijas ilgums 50 minūtes. Diskusiju īstenoja Latvijas vides NVO – Latvijas Dabas fonds, Pasaules Dabas fonds, Latvijas Ornitoloģijas biedrība, Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija un biedrība “Zaļā brīvība”. Diskusija sākās ar videomateriālu par dažādu deputātu dzīvesstila paradumiem un domām par vides un klimata jautājumiem, bet turpinājās kā žurnālista vadīta partijas pārstāvju izvaicāšana. Partijas tika atlasītas balstoties uz priekšvēlēšanu reitingiem, izvēloties to partiju pārstāvjus, kuri varētu tikt ievēlēti 14. Saeimā.

Vērtējums: diskusijas realizācijas un atspoguļojuma forma liecina par tās atbilstību nišas diskusijas konceptam – proti, šaura vēlētajū segmenta uzrunāšanai. Ņemot vērā klimata un vides jautājumu ar vien pieaugošo aktualitāti un nozīmīgumu mūsdienu sabiedrības redzējumā (īpaši vidējās

un jaunākās paaudzes vēlētāju spektrā), nākotnē būtu apsverama iespēja šādas ievirzes diskusiju padarīt daudz plašāk redzamu, iezīmējot to kā vienu no atslēgas tematiem kopējā debašu tēmu izvēles spektrā, tādējādi piesaistot politisko debašu vērošanai un ieinteresējot par politikas procesiem jaunu auditorijas segmentu.

16+ platformas veidotās **“Jauniešu debates ar deputāta amata kandidātiem”** – vērojamas video formātā YouTube platformā, kā arī LTV7 kanālā (debašu ilgums 100 minūtes), ēterā 25., 27 septembrī. Uz debatēm bija aicināti 8 populārāko politisko partiju (*JV, NA, Saskaņa, ZZS, Progresīvie, Apvienotais saraksts, Attīstībai/Par!, Stabilitātei!*) pārstāvji, no katras partijas viens pārstāvis. Debates bija veidotas vairākās dimensijās – žurnālista jautājumi kandidātiem, auditorijas (jauniešu) jautājumi kandidātiem, ko moderēja blogeri Kristiāna Grāmatiņa un Rojs Rodžers, ielu video intervijas ar jauniešiem, kas runāja par sev aktuālām tēmām, kā arī asprātīgi un asredzīgi, augšminēto blogeru sagatavoti skeči, kas aktualizēja jauniešu problēmjautājumus.

Vērtējums: ļoti veiksmīga, jauniešu auditorijai atbilstoša formāta izvēle – dinamiski, ar publikas iesaisti, sižeti mijas ar debatēm, kā īpaša opcija piedāvāts video materiāla dalījums tematiskajos blokos – ja viens bloks skatītāju neinteresē, var uzreiz pāriet pie nākamā (šī funkcija gan pieejama tikai YouTube skatītājiem). Ļoti veiksmīga vadītāju izvēle – gan žurnālists Jānis Geste, gan blogeri teicami izpildīja sev dotos uzdevumus un sniedza augstu pievienoto vērtību. Vienīgi paši deputāta amata kandidāti nedaudz neiekļāvās raidījuma formātā – bija pārāk stīvi un formāli savā apģērbā, runas stilā un emocijās, tādējādi nevairojot jauniešu uzticēšanos un neradot sajūtu, ka viņus sadzird. Iespējams, to varētu koriģēt izmantojot LR5 jauniešu debatēs pielietoto paņēmieni uzvilkt visiem vienādus, baltus kombinezonus, vai kā citādi transformēt vizuālo tēlu. Kopumā šīs debates mudināja jauniešus domāt un interesēties par politiku, doties balsot, mācīja arī kā tehniski aizpildīt biļetenu. Rekomendētu tik augstvērtīgu materiālu publicēt arī LTV1 kanālā, lai nenošķirtu jauniešu auditoriju no pārējiem vēlētāju segmentiem, bet gan veidotu savstarpēju, iekļaušanu un veicinātu sapratni.

SATURS KRIEVU VALODĀ

Caurskatot portāla rus.lsm.lv saturu analizētajā laika periodā, tika identificētas septiņas pētnieciskās kategorijas: (1) *ТЧК-подкасты. “Выбери будущее!”*; (2) analītisko rakstu sērija **“Что они обещают”**; (3) publikāciju sērija **“Визитная карточка”**; (4) *Программа ТЧК. “Три дня до созыва”*; (5) *Открытый разговор. Изучаем программы партий: какие изменения*

предлагают партии в налоговой сфере? (6) Программа ТЧК. “Предвыборные дебаты лидеров политических сил”; (7) digitālais rīks “Сортировка партий”.

ТЧК-подкасты. “Выбери будущее!” – portālā rus.lsm.lv video un audio formātā pieejamas žurnālistu intervijas ar visu vēlēšanās dalību pieteikušo 19 partiju pārstāvjiem (no partijas varēja tikt deleģēti 4 pārstāvji). Vienas pārraides ilgums 60 minūtes. Intervijas ievadā tika atspoguļota partijas vizītkarte, tad katras partijas pārstāvjiem tika uzdoti 10 identiski, ātri atbildami jautājumi – partijas portretējumam, pēc tam sekoja izvērstāka saruna par to, kā partija redz valsts attīstību, kādas ir sarkanās līnijas un kādas ir darbības prioritātes. Saruna pamatā norisinājās krievu valodā, bet dalībnieki varēja runāt arī latviski, jo tika nodrošināts sinhronais tulkojums.

Vērtējums: intervijas korektā, salīdzināmā un pietiekami dinamiskā formā iepazīstināja krieviski runājošo elektorātu ar Saeimas vēlēšanām pieteikto partiju pamatuzstādījumiem, politiskajām prioritātēm un kandidātiem, sniedzot visaptverošu priekšstatu par partiju spektru un izvēles iespējām.

Analītisko rakstu sērija “Что они обещают” – portālā rus.lsm.lv rakstiskā formātā pieejams visu 14. Saeimas vēlēšanām pieteikto partiju programmātisko uzstādījumu un prioritāšu pārstāsts (katrā rakstā aplūkots viens politiskais spēks). Aprakstam pievienots video materiāls – iepriekš aplūkotā diskusija ar deputātu kandidātiem, projekta “Выбери будущее!” ietvaros.

Vērtējums: rakstos sniegtā informācija pārskatāmā, strukturētā un objektīvā veidā iepazīstina krieviski runājošo elektorāta daļu ar Saeimas vēlēšanām pieteikto politisko partiju programmās paustajiem solījumiem, mērķiem un prioritātēm, tādējādi sniedzot iedzīvotājiem informāciju, kas nepieciešama, lai izdarītu izvēli vēlēšanās.

Publikāciju sērija “Визитная карточка” – portālā rus.lsm.lv rakstiskā formātā pieejamas atbildes uz politiskajām partijām intervijās “Выбери будущее!” uzdotajiem 10 ātrajiem jautājumiem un iezīmētajām sarkanajām līnijām. Publikācijai pievienoti arī video materiāla fragmenti no iepriekšminētajām intervijām, kurā sniegti būtiskākie partiju raksturojošie rādītāji.

Vērtējums: šī, partiju “saīsināto raksturojumu” publikāciju sērija izmantota kā instruments to krievvalodīgās auditorijas segmentu sasniegšanai, kas nav ieinteresēti vai kādu citu iemeslu dēļ nav vērojuši oriģinālās, video formātā pieejamās, izvērstās intervijas ar partiju pārstāvjiem. Publikācijas palielina auditorijas aptveri, tomēr nedažādo saņemamo saturu.

Программа ТЧК. “Три дня до созыва” – portālā rus.lsm.lv video un audio formātā publicēta ekspertu (Juris Rozenvalds, politologs, LU vadošais pētnieks; Māris Avotiņš, Ekonomistu asociācijas valdes loceklis) diskusija. Norises laiks – 27. septembris, ilgums 60 minūtes. Diskusijas tēma – priekšvēlēšanu process, solījumi un partiju izredzes.

Vērtējums: diskusija kalpo kā kvalitatīvs atbalsta mehānisms krievvalodīgajiem vēlētājiem, lai neilgi pirms vēlēšanām saprastu, kādus kritērijus piemērot partiju solījumu izvērtēšanai un kā pieņemt atbildīgu lēmumu.

Открытый разговор. Изучаем программы партий: какие изменения предлагают партии в налоговой сфере? – LR4 un portālā rus.lsm.lv pieejama audio formāta diskusiju sērija (4 diskusijas, vienas diskusijas ilgums 45 minūtes) ar nozaru ekspertiem, kas vērtē partiju solījumus dažādās tautsaimniecībai būtiskās sfērās – ekonomika, valsts pārvaldes attīstība un reformas, enerģētiskās krīzes risinājumi, veselības aprūpe un sociālā politika. Auditorijai tiek piedāvāts arī diskusijas kopsavilkums rakstiskā formātā. Katrā raidījumā tiek pieaicināts viens eksperts – Ilga Kreituse, Raita Karnīte, Ģirts Rungainis, Jānis Endziņš.

Vērtējums: diskusija kalpo kā kvalitatīvs atbalsta mehānisms krievvalodīgajiem vēlētājiem, lai saprastu partiju solījumos ietvertu vēstījumu un spētu izdarīt atbildīgu lēmumu vēlēšanās.

Программа ТЧК. “Предвыборные дебаты лидеров политических сил” – portālā rus.lsm.lv video formātā pieejamas partiju līderu debates (norises laiks 26.septembris) uz kurām aicināti to 12 partiju pārstāvji, kuriem priekšvēlēšanu aptaujās ir vismaz 2% vēlētāju atbalsts.

Vērtējums: debašu formāts ļoti līdzīgs LTV1 debatēm latviešu valodā, vienīgi krievu valodas debatēm ir saīsinātāks norises laiks – 135 minūtes. Saturiski un formas ziņā debates sniedz kvalitatīvu pienesumu krievvalodīgo vēlētāju informēšanā un ir neatņemama priekšvēlēšanu satura sastāvdaļa.

Digitālais rīks “Сортировка партий” – satura un formas ziņā identisks risinājums latviešu valodā pieejamajai versijai, par kuru apraksts un novērtējums tika sniegts jau iepriekš šī pārskata gaitā.

SECINĀJUMI

Iepazīstoties un izvērtējot Latvijas sabiedrisko mediju (LTV, LR, kā arī interneta platformu lsm.lv un rus.lsm.lv) 14. Saeimas priekšvēlēšanu saturu var secināt, ka tas pilda sabiedriskajam medijam uzliktās funkcijas. Proti, vēstījuma saturs un forma kopumā ir vērsta uz dažādu elektorāta segmentu iekļaušanu (tiek uzrunāts elektorāts ar atšķirīgu nacionalitāti, vecumu, interešu spektru, dzīvesvietu, izglītības, uztveres potenciālu u.c.). Tāpat vēstījuma saturs veicina vispusīgu un kvalitatīvu sabiedrības izglītošanas un informēšanas procesu (no vispārējiem faktiem par Saeimas vēlēšanām pieteikto partiju pamatnostādnēm līdz detalizētai, dažādu nozaru politikas attīstības vīziju izpētei).

Kā norādīts analīzes daļā sniegtajos vērtējumus, atsevišķos gadījumus ir novērojamas vēstījuma satura objektivitātes problēmas (informācijas atlases un novērtējuma kritēriju unifikācija), kā arī vēstījuma nodošanas mērķa trūkums (nav saprotams sižeta koncepts).

Atsevišķās situācijās vēstījuma saturs pārāk izteikti sāk dublēties un nesniedz jaunu pienesumu (vieni un tie paši deputāta amata kandidāti apmeklē gandrīz visas diskusijas un atkārtoti vienu un to pašu, iepriekš apgūto vēstījumu), vai arī vēstījums pirmšķietami ir pārāk sarežģīts vidusmēra lietotājam un viņš to nespēj uztvert. Tāpat ir novērojami gadījumi, kad vēstījuma nodošanas forma varētu tikt pilnveidota, padarot to saistošāku auditorijai (tas primāri attiecināms tieši uz video materiāliem).

Novērtējuma procesā tika aplūkoti arī žurnālistu un moderatoru spēju sekmīgi vadīt politiskās diskusijas un reaģēt uz politiķu izteikumiem. Šai kontekstā iezīmējās plaša spektra rezultāti – bija novērojami gan gadījumi, kuros, kā jau tika norādīts izklāsta daļā, diskusijas vadītāju sniegums nav vērtējams kā profesionāls un kvalitatīvs (piem., LR5 jauniešu auditorijai veidotais priekšvēlēšanu debašu raidījums *“Saeimas spēle”*), gan tādi, kuros būtu vēlams sniegumu pilnveidot (piem., raidījumā *“Rīta Panorāma”* iekļautie *“14. Saeimas deputāta amata kandidātu dueļi”*). Aicinātu pievērst uzmanību arī sarunas moderatora/ žurnālista kā diskusijas vadītāja kapacitātei lielformāta pārraidēs. Proti, vai viena persona var nemainīgi kvalitatīvi vadīt vairāku stundu diskusiju, kurā pilda gan sarunas moderatora, gan analītisku un kritisku jautājumu uzdevēja lomu. No skatītāju uzrunāšanas un arī diskusijas kvalitātes viedokļa, lielformāta pārraidēs šķietami noderīga būtu vairāku vadītāju piesaiste. Tomēr, neraugoties uz iezīmētajām nepilnībām, kopumā žurnālistu darbs ir vērtējams kā profesionālajiem standartiem un konkrētās pārraides satura un formāta prasībām atbilstošs.

Pētījuma procesā kā vēl viens būtisks, priekšvēlēšanu saturu ietekmējošs faktors iezīmējās dalībnieku atlases kritērijs - būtu lietderīgi apdomāt 5% vēlētāju atbalsta barjeras piemērošanas korektumu, atlasot raidījumu dalībniekus. Kā apliecina vēlēšanu rezultāti, tad daļa no šādi atlasītajām partijām vēlēšanās tomēr nepārvarēja 5% barjeru, bet citas (kas netika aicinātas), gluži pretēji – pārvarēja. Korektāka šķiet 2% vēlētāju atbalsta barjeras piemērošana. Tāpat jānorāda arī uz publiskajā telpā izskanējušajiem pārmētiem par debašu cikla *“Izvēlies nākotni”* noslēdzošajā debatē aicināto, partiju premjera amata kandidātu atlases kritērijiem (aicināti tikai tie kandidāti, kuri ir iekļauti partiju vēlēšanu sarakstos). Tā kā premjera amata kandidāta iekļaušana partijas vēlēšanu sarakstā nav obligāta prasība, tad šāda kritērija piemērošana šķiet diskutabla.

Kā noslēdzošo secinājumu var minēt to, ka dažu, šobrīd kā nišas produktu pasniegtu, debašu saturs, ņemot vērā to sabiedrisko nozīmīgumu, varētu tikt padarīts pamanāmāks plašākai auditorijai

(debates par vides un ekoloģijas jautājumiem, jauniešu segmentam veltītās debates, reģionālās debates – Saeimas vēlēšanās katram reģionam ir savs deputātu kandidātu spektrs, ko būtu ļoti vērtīgi iezīmēt).

11.11.2022

Mg.sc.soc, Mg.oec. Lelde Metla-Rozentāle

Eiropas studiju fakultātes, Politikas zinātnes katedras lektore un pētniece
Studiju virziena "Socioloģija, politoloģija, antropoloģija" vadītāja